

การศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพ 3อ 2ส 1พ 1น ของบุคลากรสำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย

The Health Literacy of Personnel in Bureau of Health Promotion,
Department of Health

นางอัญชลินทร์ปานศิริ, นางวิชชุพร เกตุไหม
สำนักส่งเสริมสุขภาพกรมอนามัย

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพตาม
แนวทาง 3อ 2ส 1พ 1น ของบุคลากรสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย รูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยเชิง
สำรวจ (Survey Research) ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างแบบ Simple Random
Sampling คำนวณจากสูตร $n = \frac{Nk^2PQ}{k^2PQ + NE^2}$ ได้กลุ่มตัวอย่าง 104 คน ประชากร คือ บุคลากรสำนักส่งเสริม
สุขภาพ กรมอนามัย ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถามความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ
ตามหลัก 3อ 2ส 1พ 1น จำนวน 51 ข้อ ประยุกต์มาจากแบบสอบถามของกองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการ
สุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2556) และแนวคิด V Shape กระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในตัวบุคคล
เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของอภิปิภกรมอนามัย (นายวชิระเพ็งจันทร์) นำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้
เท่ากับ 0.856 การวิเคราะห์ข้อมูล ในด้านการสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพตาม
แนวทาง 3อ 2ส 1พ 1น ใช้สถิติวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าร้อยละ (Percentage)
ของแต่ละระดับ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์มาตรฐานจำแนกระดับคะแนนความรอบรู้ด้าน
สุขภาพ ด้านการหาปัจจัยที่มีผลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-
test, One way ANOVA และด้านการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านสุขภาพกับผลลัพธ์พฤติกรรม
สุขภาพ ตามหลัก 3อ 2ส 1พ 1น ใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Pearson's correlation

ผลการศึกษา พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี
ตำแหน่งงานคือลูกจ้างประจำ และระดับการศึกษาคือระดับปริญญาตรี
2. การสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพตามแนวทาง 3อ 2ส 1พ 1น
ของบุคลากรสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย พบว่าบุคลากรสำนักส่งเสริมสุขภาพ มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ
ในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ได้ มีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 67.42$ หรือร้อยละ 64.83 จากคะแนนเต็ม 97 (Min=36,
Max=92) ส่วนในด้านพฤติกรรมสุขภาพตามหลัก 3อ 2ส 1พ 1น บุคลากรส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ได้
($\bar{X} = 38.31$, S.D. = 6.21)
3. การหาปัจจัยที่มีผลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมของบุคลากรสำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพ ได้แก่ อายุตำแหน่งงาน และระดับการศึกษา ส่วน
ในด้านปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพพบว่า เพศมีผลต่อพฤติกรรมที่ไม่ดื่มสุราและการไม่สูบบุหรี่ตำแหน่ง
งานมีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพการกินอาหารอารมณ์ และการแปร่งฟัน และระดับการศึกษา มีผลต่อพฤติกรรม
การกินอาหาร อารมณ์การแปร่งฟัน และพฤติกรรมสุขภาพในภาพรวม)
4. การความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านสุขภาพกับผลลัพธ์พฤติกรรมสุขภาพของบุคลากรสำนัก
ส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย พบว่า ความรอบรู้ด้านสุขภาพของบุคลากรสำนักส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์
กับพฤติกรรมสุขภาพในทิศทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .449$, $p\text{-value} = .000$)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย จัดการสื่อสารและรณรงค์ด้านสุขภาพในหน่วยงาน โดยเลือกช่องทางการสื่อสารด้านสุขภาพที่เข้าถึงได้ง่าย น่าสนใจ และง่ายต่อการเข้าใจ เหมาะสำหรับการสื่อสารด้านสุขภาพสำหรับทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มบุคลากรที่มีอายุมากและลูกจ้างประจำ นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ข้าราชการ/บุคลากรที่มีความเข้มแข็งในการดูแลสุขภาพ มาถ่ายทอดประสบการณ์ในการดูแลสุขภาพที่เป็นรูปธรรมและเห็นผลชัดเจนให้กับบุคลากรอื่นๆ ในหน่วยงาน

คำสำคัญ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ, พฤติกรรมสุขภาพตามหลัก 3อ 2ส 1พ 1น, สำนักส่งเสริมสุขภาพ

* นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

** นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย